

AZ EX LIBRIS KORTÁRS MŰVÉSZEI (NEMZETKÖZI EX LIBRIS KIÁLLÍTÁS DEBRECENBEN)

A Debrecenben megrendezett I. Nemzetközi Ex libris és Kisgrafika kiállítás megnyitóján 2009. június 23-án nekem is alkalom nyílt személyesen részt venni, az Országos Széchényi Könyvtár képviseletében. A Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár és Művelődési Központ II. emeleti kerengőjén berendezett kiállítóterben rögtön szembeszökő volt a kihelyezett anyag nagy mennyisége és sokszínűsége. A tárlatot Dr. Cs. Tóth János igazgató úr bevezetője és a Nataberke kvartett játéka után Sebeők János író nyitotta meg. Hangsúlyozta, hogy a mai értékvesztett világban a vizuális kultúra ápolásának egyik kifejezési formája a képzőművészet, akár alkotóként, akár befogadóként kerülünk vele kapcsolatba. A kisgrafika, az ex libris amellett, hogy szemet gyönyörködtet, lelki-szellemi táplálékot is jelenthet számunkra. A Gutenberg-galaxis válsága korában egyre kiemeltebb szerep jut a vizualitásnak, az elektronikus médiáknak (rádió, televízió, számítógép). Az elektronikus (vagy digitális) világban már nem a tanulás, hanem a tájékozódás és a választás lesz az ismeretszerzés elsődleges módja. Az internetes információ, az internet-galaxis azonban nem szoríthatja ki a hagyományos, papír alapú dokumentumtípusokat. Bár a kép-

Fotók: Várkonyi Zsolt

Vasné T. Kornélia és fia, Dr. Lenkey Béla és leánya

zőművészet, a kisgrafika területén is egyre inkább terjed a számítógépes technika, és érdekes színfoltot képvisel, ez nem töltheti be a hagyományos technikák, a fa- és linómetszés, rézmetszés stb. szerepét.

Az ex libris funkciójából is adódóan a formai mellett fontos tartalmi elemeket közvetít, üzenetet hordoz. Jelöli a könyv tulajdonosát és hordozza főbb személyes ismertető jegyeit. A jórészt megrendelésre készített ex librisek mementók az utókor számára.

A debreceni kiállítás kortárs ex libris művészetet bemutató hatalmas anyagát Keresi Ferenc debreceni műgyűjtő és grafikus gyűjtötte, válogatta össze. A Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár és Művelődési Központtal karöltve emlékeztetést alkotott. A rengeteg háttér munkának, levelezésnek, szervezésnek ez a nívós kiállítás lett az eredménye. A résztvevő 28 ország 150 alkotója 567 grafikájából a legszebbek helyet kaptak a művelődési központ által megjelentetett katalógusban is.

(A cikk írója a kiállítás sokszínűségét, nemzetköziségét a résztvevők országonkénti megemlékezésével szemlélteti, nem mulasztva el a jelentősebb alkotások rövid méltatását sem. Az emiatt igen terjedelmessé lett cikk e részének közlését lapunk terjedelme nem teszi lehetővé. Hogy az érdeklődők az alapos munkával készült, széleskörű áttekintést nyújtó írást teljes ter-

jedelmében megismerhessék, szövegét feltettük az internetre és az a www.kisgrafika.hu honlapon olvasható. Szerk.)

A bemutatás végére hagytam a kortárs hazai ex libris művészet képviselőit. Már a résztvevők nagy száma mutatja a magyar ex libris művészet jelentőségét: Bakacsi Lajos, Bálint Ferenc, Berecz Adél, Büki Zsuzsanna, Dudics Mónika, Eszenyi Gábor Ádám, Gellén Diána, Gonda Szikh Zoltán, Gonda Zoltán, Havasi Tamás, Imre Lajos, Józsa János, Józsa Poppea, Kerékes Gábor, Kerékgyártó László, Keresi Ferenc, Köllő Sándor, László János, Marton Sándor, Nagy László Lázár, Pósn Balázs, Prihoda Judit, Proksza Gyöngyi, Réti András, Sajtos Gyula, Szilágyi Imre, Tulok László, Ürmös Péter. Alkotásaik közt egyházi, történelmi témájúakat éppúgy találhatunk, mint népies jellegű motívumokat, portrékat, állat- és növényábrázolásokat, női aktokat.

Akik jelen voltak a kiállításon, bizonyára egy életre szóló élménnyel és sok szakmai tapasztalattal gyarapodtak. A kultúra, a művészet megőrzésének fontosságát kifejezhetjük az ex libris műfajának népszerűsítésével, és új tagokat vonzhatunk az ex libris készítő és gyűjtők táborába. És ez nemcsak országunkon belül lehetséges, hanem ledönthetjük a határokat, a művészet hídként összekötő szerepet tölthet be az egyes nemzetek kultúrája között. „A művészetről eleget tudni sohasem fogunk, ha megannyit tanulunk is. Mindig marad felfedezni való. Az igazi mestermű, ahányszor látjuk, mindig más.” (E. H. Gombrich)

Reméljük, jövőre újra sor kerülhet hazánkban egy hasonló, nemzetközi jellegű kiállításra.

Vasné Tóth Kornélia
(OSZK Plakát- és Kisnyomtatványtár)

A DEBRECENI KIÁLLÍTÁS RENDEZŐJÉNEK BESZÁMOLÓJA

A kisgrafikával való kapcsolatomban végigkíséri az életemet. Köszönhető ez édesapámnak, id. Keresi Ferencnek, aki már több mint harminc éve kapcsolódott az ex libris gyűjtők táborához. A hetvenes évek végén vonaton ismerkedett meg dr. Lenkey Istvánnal, akit senkinek se kell bemutatnom, hiszen a hazai kisgrafikagyűjtők egyik vezéregyénisége. Lenkey István közreműködésével apám ex libris gyűjteménye kezdett kialakulni és én már gyerekként megcsodálhattam számos hazai és külföldi művész alkotását. A gyűjtőmunka személyes ismeretsegeket is kialakított az alkotókkal, hiszen az ex libris megkíván egyfajta kapcsolatot művész és gyűjtő (megrendelő) között. Fery Antal, Csiby Mihály, dr. Tóth Rózsa, Várkonyi Károly, Bagarus Zoltán, König Róbert, Vén Zoltán, Kopasz Márta,

Nagy László Lázár és neje, Keresi Ferenc és neje